

Nr 25.

Av herr **Berg, Robert**, om pension åt f. d. kontorsskrivaren G. A. Lindahl.

F. d. kontorsskrivaren G. A. Lindahl har under åren 1911—1917 varit anställd som kontorist å dåvarande räkenskapskontoret vid flottans station i Karlskrona samt i omedelbar följd därefter såsom tjänsteman å ekipagedepartementet vid Karlskrona örlogsvarv. Under sin 30-åriga tjänstetid — han var i yngre år en ovanligt dugande tjänsteman — har han till på de sista åren oklanderligt skött sitt arbete. Han har emellertid undergått en successiv nedsättning i de psykiska krafter, som bilda ryggraden i en människas liv, och slutligen under åren 1937—1941 använt sig av sin ställning som tjänsteman för att till sådana personer, som lånat honom penningar, utlämna varor till ett sammanlagt värde av c:a 600 kr., å vilka varor han ej tagit någon egen vinst samt vilka återlämnats för ett värde av över 400 kr. För detta brott ställdes han till ansvar vid krigsrätt, varvid under utredningens gång framkommit sådana synpunkter, som föranledde beslut att Lindahl skulle sinnesundersökas. Att verkställa denna undersökning förordnade medicinalstyrelsen överläkaren vid S:t Sigfrids sjukhus i Växjö Fredrik Weström. Av hans utlåtande framgår, att Lindahl sedan många år visat rubbningar i känslö- och viljelivet, vilka tillsammans slagit utgjort en påtaglig psykopati. Överläkaren yrkade på grund härav fullständig straffrihet och framhöll dessutom att absolut indikation för intagning å sinnessjukhus trots detta ej föreläge. Lindahl kan följaktligen under förutsättning av tillräckligt ekonomiskt underlag, så att ej depressionskänslorna taga överhanden, fortsätta sitt liv ute bland andra människor. Att han efter sitt avskedande kunnat nödtorftigt existera, beror på att hans hustru under den förstärkta försvarsberedskapen som krigsfrivillig utfört lottatjänst. Enligt ovannämnda uttalande av överläkaren Weström var Lindahls sinness tillstånd vid brottets begående sådant som avses i 5 kapitlet 5 § strafflagen. Emellertid var medicinalstyrelsen av avvikande mening och förklarade, att Lindahl befunnit sig i sådant tillstånd, som avses i 5 kap. 6 § strafflagen, samt att han icke vore i behov av vård å sinnessjukhus. Med anledning härav dömde fältskrifträtten den 27 februari 1941 Lindahl jämlikt 22 kap. 1 §, 3 kap. 3 §, 25 kap. 16, 18 och 22 §§ samt 4 kap. 1, 2 och 7 §§ ävensom 5 kap. 6 §, allt allmänna strafflagen, för bedrägeri och delaktighet i sådant brott ävensom för uppsåtlig förbrytelse i tjänsten att hållas i fängelse under fem månader samt att vara avsatt från sin anställning som kon-

torsskrivare 2 kl. vid ekipagedepartementet å örlogsvarvet i Karlskrona. Lindahl har alltså även enligt medicinalstyrelsens åsikt vid brottets begående »saknat förståndets fulla bruk».

Detta domslut överklagades i vanlig ordning hos Kungl. Maj:ts och Rikets krigshovrätt. Utslag härifrån meddelas i beslut den 24 april 1942, varvid fältskyddsdomens dom mildrades i så måtto, att avsättningen ändrades till mistning under ett år av anställningen vid ekipagedepartementet men att fältskyddsdomens dom i övrigt skulle stå fast.

Varvschefen vid Karlskrona örlogsvarv hade under tiden mellan fältskyddsdomens och krigshovrättens utslag med stöd av bestämmelsen i militära icke-ordinariereglementet 2 kap. 4 § uppsagt Lindahl från sin anställning med utgången av juni månad 1941. Tidpunkten för avskedandet gör troligt, att orsaken skulle vara den då föreliggande fältskyddsdomens dom. Rent formellt sett har vederbörande myndighet, i detta fall varvschefen, rätt att även av andra orsaker än tjänstefel med iakttagande av viss uppsägningstid avskeda e.o. personal. Man kan dock i detta fall fråga sig, huruvida en i laga ordning fälld dom kan på detta sätt föregripas och hur vederbörande skulle kunnat verkställa domen om denna i sista instansen blivit ett avskedande. — I militära icke-ordinariereglementet likställas försvarsväsendets e.o. personal i de flesta avseenden med den ordinarie personalen, t. ex. beträffande löneavdrag vid undergående av för brott avdömt straff, vid återbetalningsskyldighet för vederbörande myndighet i det fall att en dom bliver friande m. m. Till yttermera visso har vid utformandet av såväl det nu gällande som föregående avlöningsreglementet för denna personal uttalats, att den bör rättvisligen betraktas som ordinarie. Avskedandet hade följaktligen bort göras beroende av domen. Att Lindahl ej kan göra gällande, att han bör återtagas i tjänst efter det suspensions-tiden tilländagått, är beroende på, att hans psykiska tillstånd är och mänskligt att döma kommer att förbli sådant, att detta är omöjligt. Lindahl har hos kungl. marinförvaltningen i skrivelse den 5 juni 1941 anhållit om avsked med sjukpension. Beslut med anledning av denna skrivelse meddelades av kungl. marinförvaltningen den 7 december 1942. Detta beslut har följande lydelse: »Eder framställning om sjukpension fr. o. m. 1 juli 1941 kan författningsenligt icke beviljas enär Ni icke längre kvarstår i statens tjänst». Alltså är detta beslut beroende på det av varvschefen verkställda avskedandet och har ej med domen att göra. Att Lindahl redan innan det brottsliga förfarandet börjat bort sjukpensioneras, framgår med all önskvärd tydlighet av tvenne intyg.

1) Det intyg, vilket avgivits av den chef, som med anledning av fältskyddsdomens utredning haft att yttra sig beträffande Lindahl. Det heter däri bl. a. »Lindahl har vissa dagar haft svårt att klara mycket enkla saker såsom räkneuppgifter».

2) Det intyg, överläkare Weström avgivit, där han yttrar, att Lindahl bort bliva fullt straffri utan att interneras.

Jag vill till sist understryka vad jag ovan anfört att Lindahl äger att fortsätta sitt liv bland andra människor och att hans långa tjänstetid före hans sjukdom berättigar honom till en ekonomiskt jämförelsevis bekymmerslös ålderdom, där han ej skall tvingas in på hospital av samverkande omständigheter av mer eller mindre formell natur.

Med stöd av det anförda får jag yrka,

att riksdagen måtte besluta att sjukpension i enlighet med de bestämmelser, som återfinnas i allmänna pensionsreglementet SFS 1008/1941, måtte beviljas Lindahl fr. o. m. den 1 juli 1941.

Stockholm den 18 januari 1943.

Rob. Berg.
